Ч. 185. (356). Львів, Пятниця, дня 28. липня 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника
6 сот.
На провінції
8 сот.
В занятих теріторіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Виходить що дня ране кромі понеділка.

Ґазету передплачати у Львові:

На рік	18·— К.
„ пів року	9·— „
„ чверть року	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ пів року	12·— „
„ чверть року	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В інших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймають ся лиш оплачені, а звертають ся тільки зажадані і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Ціна оголошень:

За оголошення числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 1 К. за стрічку, а в оповістках 60 сот., в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошення за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошення за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

По двох роках крівавих змагань.

Нині дня 28 липня минають два роки від почину сербсько-австрійської війни.

Ще 27 липня 1914 року після поставленого Сербії ультімату були вигляди й надія не лиш на зльокалізоване війни, але навіть на мирне полагоджене слушних домагань наддунайської монархії. Правительственний сербський орґан „Самоуправа“ заявив, що його правительство є готове прийняти предложеня Австро-Угорщини.

Сталось инакше. В межичасі приобіцяла Росія Сербії оружну поміч, Анґлія простягла іззa моря свою помічну руку Франції,— Бельґія злучила свою судьбу з долею західних держав. Дальші події розвивались зі скоростю блискавки. Посипались виповідження війни, зразу з почином серпня европейських белитнів, а відтак третьорядних держав. Се вже іззa формальних зглядів.

Від тої пори не вгавали борби, а із усіх земель, на яких котилась воєнна хуртовина, найтяжше потерпіла наша безщасна східна Галичина.

В 1914 році перевалила ся по ній московська навала, зрівнюючи місцями наші оселі рівно з землею, в неціли рік опісля російський відворот довершив криваве діло знищеня. Пішли з димом останки вратованих осель, кінські копита зтоптали з трудом оброблені вигони.

Нині минають два роки, як зняла ся над землею отся страшна буря. І після всього пережитого, після усіх жертв, які український нарід зложив — нові хмари напливають на наш видокруг.

І знов наші бідні села тремтять тріважно заслухані в музику російської артілерії. Горять хати, пропадає людське добро — остає нарід, якому ніхто не вирве прав на істнованє, який не відрече ся свойого Христа і спокійно піде на стрічу своїй будучности.

Світова війна.

Німецьке звідомлене.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

З д. 26. липня 1916:

На східнім фронті.

Група військ ґен. Гінденбурґа: На захід від Риґи вдерли ся вивідні віддіди до російського висуненого наперід становиська і знищили його. Ворожі стежі кілька разів оказували більшу діяльність. Наші летуни, кидаючи бомби і стріляючи з машинових крісів, задержали ворожі поїзди до перевоження війська на зелізничій лінії Дінабурґ—Полоцк і на схід від Мінська.

Група військ кн. Леопольда Баварського:

В ночи підприйняли Росіяни наступи на фронт на схід і південний схід від Городища, в котрих — як стверджено — брали участь три дивізії. Не удали ся вони так, як попереді, серед найтяжших втрат неприятеля. На однім місці відкинено неприятеля протинаступом. Лишив він тут в наших руках одного офіцира, 80 жовнірів і один машиновий кріс. — Німецькі ескадри летунів обкинули успішно бомбами заняті транспортами військ зелізничі двірці в Погорільцях і Городіях, як також війська, що стояли постоєм близько двірців.

Ґрупа військ ґен. Лінсінґена: На північний захід від Луцька не мали поводження підприйнятя ворожих вивідних відділів. На північний схід від Берестечка відперто сильніщі російські наступи будьто огнем, будьто протинаступами, при чім припроваджено 100 бранців і два машинові кріси.

Армія ґен. ґр. Ботмера:

На схід від відтинка Коропця дрібнійші бої висунених вперід відділів.

На західнім фронті.

Над каналом Comines-Ypern знищено виконаним Німцями висаджением в воздух великий анґлійський бастіон разом з залогою. На північ від Соми тримають ся Анґлійці по завзятій борбі в Pozieres. Дальше на схід коло ліска Фуро і коло Льонґваль відперто менші ворожі наступи. Коло ліска Thrones запримічено намір наступати і ударемнено його огнем. На полудне від ріки Соми здержали ми на південний захід від фільварку La Maisonette простір, здобутий в ночи на день 25. липня проти французьких старань, щоб

АНДРІЙ БАБЮК.

В неволі.

(Далі).

Обережно піднесли його і попровадили попід руки дорогою.

— Бідний „плінний“... Ох Боже, Боже, коли воно скінчить ся?... — сказала шепотом зітхаючи дівчина.

— Не дразни його говоренем Лідо, він хорий — відповів на те мущина.

Йшли повільно мовчки. З дороги завернула на ліво, в сторону Волги. Йшли пільною доріжкою, між двома високими стінами дозріваючої пшениці. Недалеко Волги вирину ли темні, наче нічні мари клинові дерева. Підійшли блисше. Між кущами малин зарисувались стовпи плота з дротяною сіткою, та білі стіни хати.

Скрипнула фіртка і з неї вийшла постать женщини.

— Де так довго барили ся Ваню? — спитала. А се хто третій з вами?

— Не питай тут Дуню. В хаті побачиш,, сказав на те мущина.

По сходах, через довгий ґанок зайшли до хати. Гарна, освічена кімната й її урядженє наче збудили Василя. Він підняв свою тяжку голову і оглянув ся.

— Сідайте, вам важко — просила Ліда.

Василь усів на мягкім фотелі. Коло нього стояв задуманий мущина. Високий, з лисою головою і з короткими — сивими вусами. Зве ся Іван Миров, властитель фабрики, а побіч нього, зі заломаними руками стояла його жінка Евдокія і з милосердєм глядала на Василя.

— То „плінний“, правда? — спитала.

— Так. Лежав на дорозі зімлілий — відповів Миров. — Лідо, принеси холодної води і обмий легенько від пороху його лице, а ти Дуню постарай ся о чай.

— Я... я відійду зараз — протяжно сказав Василь.

— Куда? — спитав Миров скоро.

— До своїх, в бараки...

— О ні, ні! Ви останете до завтра в нас, ви хворі — защебетала Ліда, котра принесла воду і чула розмову батька з Василем. Змоченим — білим платком обтерла легесенько лице, та обмила присохлу кров на волосю.

Мати принесла чай. Батько роздягнув Василя з плаща і попросив пити.

Від горячого чаю полекшало Василеви в груди. Йому здавало ся, що має вже ту саму силу і міць, що колись в Карпатах перед неволею... Його запросили до вечері. Батьки розпитували про все, а молоденька Ліда не зводила своїх очий з Василя.

— Кілько вам літ? — спитав Миров.

— Сімнайцять.

— І вже „салдат“?

— Я доброволець, Український січовий стрілець — відповів з притиском Василь.

— Значить Малорос?... Шкода, що таке у вас слабке здоровле...

— Грижа, журба і туга за рідним краєм їдає мені його... — говорив Василь. Бачите, отся тяжка неволя зажене мене до гробу. Бо утрата волі — свободи, се щось найстрашнійшого. Що я тепер значу в людий? Я невольник, раб, звичайна собака... Коб не пильнували, кинув би ся у Волгу, загинув би без сліду... До того доходить... Треба буде піднести руки на себе самого... Ах Боже, Боже! Воленько свята! Усміхни ся хоч раз ще мені нещасному, рідний краю Україно, чи побачу я ще тебе?... — закрив очі руками і тяжко заридав.

Рідня сиділа понура, а з карих оченят Ліди канули дві круглі перлини сліз і скотили ся по її рожевім личку на білу — шовкову сукню.

— Не вбивайте ся так, не журіть ся! Може дасть Бог, що скінчить ся небаром все і ви станете вольним, повернете до своєї рідні... — розраджував Миров.

— Ах, мабудь ніколи не діждати мені того... — сказав сумно Василь.

— Чи-ж тільки ви так терпите? Тисяч — тисячі на цілому світі... От й наш Сергій також попав ся в полон... Хто зна як йому живеть ся? — сказала пані-матка і обтерла білим фартушком очі.

(Далі буде).

його відзискати. На полуднє від Estrees відбували ся ще вчера оживлені бої, які були закінченем попередних борб. На узгірю „Мертва дівчина“ (Арґони) обсадили Французи вирву, але вкоротцї засипав їх вибух німецької міни. На лїво від Мози поступили трохи наші війська на узгірю 304. По правій сторонї ріки вела ся в ночи борба артилєрії в околици форту Тіямон. На многих місцях фронту відперто ворожі стежі. Зістрілено два ворожі лїтаки на північ від Соми огнем нашої піхоти і машинових крісів, а один по воздушній борбі в околици Luneville. — Дня 24. липня цїльним вистрілом оборонних гармат зістрілено ворожий лїтак, що шибував в напрямі твердинї Souville.

Російське звідомлене.

З д. 24. липня по полудни.

Над Липою виперли ми вчера Німців з села Галичан (16 км. на захід від Липи), взяли бранців і здобули машиновий кріс. Дня 21. см. коло Кольмова, 8 км. на схід від Галичан, над Липою піддала ся нашим військам австро угорська компанія полева, зложена з 193 людий в цїлій своїй силї.

Додаток: Доносять о слїдуючих подробицях геройської смерти полковника Татарова, згаданого в звідомленю з 21. см.: Поцїлений шрапнелевою кулею в околицю серця, полковник закликав: „Умираю“, сейчас однак зірвав ся з окликом: „Наперед полк!“ і помер.

З дня 24. липня вечером.

Протягом дня не зайшло нїчого важного.

Італїя і Нїмеччина.

ЛЮҐАНО. На нинїшній радї італїйських міністрів має запасти рішенє в справі виповідженя війни Німеччинї. Фактично в виповідженє війни в Італії нїхто се вірить. В кождім разї положенє стало би критичне, як би Анґлїя зробила залежним дальший военний італїйський кредит від виповідженя війни Німцям.

Мирові ластівки.

ВАШІНҐТОН. Президент Вільзон скористає з першої нагоди, щоб зробити нову пробу з мировим посередництвом або також з приготованем до завішеня оружя. Супроти того, що Вільзонови удалось удержати Сполучені Держави здалека від війни, а також уникнути війну з Мексиком, припускають, що вибір його набрав би шанс певности, як би удалось йому розпочати мирові переговори між воюючими державами.

На українських землях.

Военний кореспондент „Neue Fr. Presse“ пише під датою 25. липня:

Підчас коли в области коло Луцька і у Східній Галичинї також вчера не наступила нїяка зміна в боєвім положеню, розвинулись нові бої на південній Волини, на просторі коло Берестечка. Ще попередного тижня пробували російські сили перейти Стир коло Загатки, але спинив їх артилєрійський огонь. Тепер знова на полуднє від Берестечка ведуть ся завзяті бої.

Гідне уваги се, що на Буковину приїхали з Київа російські аґітатори, які розкидають там летучі листки, звіщаючі розбитє центральних держав і завзиваючі населенє, щоб було льояльне супроти Росіян. Цар тодї без проволоки випустить вже в найблисшім часї австро-угорських полонених, що походять з Буковини, до своїх осель в нагороду за знамените поведенє населеня.

При тім поводять ся Росіяни остро з українським населенєм і замикають їх школи і товариства, а число тих, що з зайнятих областий втїкають в наші ряди, мимо строгих протисередників, все ще велике.

По опорожненю Маґури подали ся ми на головний хребет Карпат. Заняли ми отже на угорській границї лїнїю Свидовець—Чорногора як нову і остаточну, незвичайно сильну оборонну лїнїю, на яку можемо з повним довірєм глядїти, що спинить російські наступи.

До „Oest. Morgenztg.“ доносять з военної пресової кватири під датою 27. с. м:

І знов дуже великі зусиля армії Сахарова, щоб розірвати австро-німецький фронт на північно-східній границї Галичини, та принести вкінцї російському народови як раз перед двома місяцями заповіджений похід на Львів, не вдались.

Росіянам вдалось вправдї в области фронтового кута відкинути дещо взад борючі ся війська, однак на загал, фронт виявив ся так елястичним, що ворог не осягнув жадних дальших користий з своїх масових наступів. Після того, як його послїдні зусуля наступу на південний захід від кута Стир—Липа не вдались, заатакував Сахаров своїми масами дещо далї на полуднє, в области Радивилова. Приготованя до нового удару, який наступив рівночасно від півночи і сходу, — з очевидним наміром проломитись, щоб відтак широким фронтом йти походом здовж зелїзничої дороги через Броди на Львів, були дуже основні. Армія Сахарова дістала величезні підмоги в людях та артилєрії. Приготованя артилєрії та наступи піхоти були знов дуже завзяті. Становиська в пісковатій околицї над Сгонівкою, на захід від впаду її до Стиру, та позиції на схід від державної границї коло Радивилова були обстрілювані довго шаленим масовим огнем.

Працювали батерії всїх калїбрів, щоб розбити рови оборонцїв та знищити перешкоди. А відтак йшли глибокі кольонни до штурму. Цїлі ряди падали в огнї нашої артилєрії. Однак раз-у-раз приходили нові маси, стараючись промостити собі дорогу. Наші команди рішили цофнути свій фронт коло Лешнева дещо на полуднє. Війська подались знад потока Слонівка над ручай Боздурка. Коло Радивилова, коли сильний удар ворога не зміг проломити фронту, слїдував задля вирівнаня фронту малий вспятний рух аж на державну границю. До сеї пори Сахаров не повторив своїх атаків.

На італїйськім фронтї

До „Oesterr. Morgenztg.“ пишуть з военної пресової кватири:

Наступи Італїйців на наш фронт між Адиґою а Брентою прибирають з дня на день завзятійший характер. Від часу скороченя фронту піднимали Італїйцї майже без перерви штурм по штурмі на нові становиська австро угорських відділів. Чотири тижнї триває вже італїйська протиофензива, а ворогови не вдало ся на нїоднїй точцї осягнути яких будь успіхів. Всюди, де лиш неприятель старав ся при помочи сильних формацій втиснути ся на лїнїю узгір, відкинено його кріваво. Треба при сїм підчеркнути, що всї наступи підпринимали переважаючі італїйські сили.

Виходить се ясно з урядових звідомлень італїйської управи армії, яка в послїднім своїм звідомленю оголошує статистику, після якої підмоги, вислані на сей фронт протягом одного лише місяця перевисшили 600.000 жовїрів. В тім самім звідомленю оцїнено загальну силу австро-угорських відділів на відтинку офензиви навіть з початком маєвої битви о одну третину менше від італїйських сил. Треба рівнож ствердити, що австро-угорські відділи находять ся всюди там, де в своїм походї посунули ся були на ворожий терен, ще нинї на італїйській землї.

Штірмер віщуном мирових переговорів.

МІЛЯНО. Петроградський кореспондент „Corriere della Sera“ доносить такі вісти, які одержав в російськім міністерстві заграничних справ: Сазонов є дійсно недужий та є в санаторії. Сю обставину використано, бо вже від довшого часу виявилось необхідною річю, відновити гармонію поміж заграничною і внутрішною полїтикою. Відчувано від давна конечність, щоб керманич внутрішної полїтики Росії, був також міністром заграничних справ. В хвилї, в якій питанє про мир доспіє, всї інтереси держави будуть схожі, коли геґемонія кабінету буде абсолютна.

На Заходї.

„Az Est“ доносить з Женеви: З головної кватири анґлїйського ґенералїссімуса Еґа пише заступник „Matin-a“: Ґенерал Еґ пізнав вже свої блуди давнїйші і постарав ся о гармати, які богато дальше несуть, як дотеперішні. За фронтом приладив величезні маґазини, наповнені муніцією і провіянтом. Війська в передній лїнії знаменито заосмотрені в средства живности.

Еґ з натиском повторяв: Ми мусим ворога так знищити, щоб він вже навіть не міг цофати ся. Послїдне рішенє западе на західнім теренї війни. Ми мусимо подиктувати мир, який би був варт тої цїни, котру ми за него заплатили.

„Le Journal“ доносить, що президент Поанкаре і міністер Рок удались на фронт, а іменно над Сому і до Вердену. Говорять, що президент на те звидїв Верден, щоб загріти находячі ся в твердини французькі війська до дальшої оборони і щоб їм пригадати, що Вердену треба боронити до послїдної каплї крови, бо упадок сеї твердинї викликав би у Франції сильно депрімуюче вражінє.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) Послїдна анґлїйська листа втрат містить імена 354 офіцирів.

Турецькі війська на галицькім фронтї.

БЕРЛЇН (Ткб). Бюро Вольфа доносить: Як зачувати, в короткім часї треба числити ся з виступленєм турецьких військ в боях проти Росіян в Галичинї. В фактї тім можна бачити доказ військової справности Турції і одноцїльности военного фронту Турції з военним фронтом центральних держав.

Румунїя рішаєть ся!

ВІДЕНЬ. З Букарешту доносять дорогою на Ціріх: Мимо заперечень урядових сфер приготованя до цїлковитої мобілїзації є в повному ходї. Рекрутів з 1917 р. покликано на вправи.

ВІДЕНЬ. Румунїя оголосила цїлий беріг Дунаю як военну область.

Не лиш публична опінія, але і правительственні круги стоять перед розвязкою становиська Румунії. Представники коалїції стараються її позискати. Рішаючі чинники не підпадають слїпо настроям, користуючись досвідами теперішної війни. Вони розуміють добре, що вислїд теперішної війни не є зависимий лиш від східного фронту. Події найблисших днїв викажуть, яке становисько в тім зглядї займе Румунїя.

ВІДЕНЬ. Російські власти підприйняли цїлий ряд демонстраційних заряджень здовж Дунаю. Догадують ся, що вони є в звязи з плянами Росії, щоб через Добруджу вдертись до Болгарії.

Чорні духи.

КОПЕНГАҐЕН (Ткб.). Донесеня найновійших російських дневників насувають припущенє, що пересуненє і іменованє нових осіб в лонї ради міністрів, яке в послїднім часї мало місце з виразним зворотом до крайної правицї, відбулось наслїдком меморіялу о внутрішній полїтицї, котрий представителї сторонництв крайної правицї вручили цареви.

В меморіялї тім сказано: Завдяки згідному діланю союзників прибрала війна корисний для Росії оборот і без сумніву скоро закінчить ся; через се правительство вже тепер повинно приготовити ся на час по недалекім кінци війни.

Правительство цїлу свою увагу звертало на потреби военного часу, а мало уважало на житє Росії в области внутрішної полїтики. Революційні орґанїзації противно не тратять часу і працюють над приготованєм революції, яка має зачатись по війнї.

Меморіял вичислює як революційні орґанїзації: всеросійські союзи міські і земські, комітети военних промисловців та періодичні зїзди лїберальних орґанїзацій і удержує, що всї ті орґанїзації поступають по думцї вказівок революційних ухвал, які приходять з заграницї.

Діяльність сих революційних орґанїзацій не стрічала ся з опором правительства, яке було би в силї здусити вже в починї надходячу революцію.

Меморіял вичислює вкінци гріхи, які поповнив Штірмер і кінчить ся тими словами: Правительство не сміє звертати увагу лиш на потреби війни, а занедбувати справу внутрішної полїтики.

Сторонництва лївицї стремлять до продовженя війни, щоби міжтим зорґанїзувати ся і приготовити будучу революцію. Вправдї треба бороти ся до остаточної побіди, але треба уміти закінчити в час війну, бо инакше революція знищить всї овочі побіди. А правительство вже тепер мусить здусити революцію.

Ріжні вісти.

ВІДЕНЬ (Ткб.). Підняті на ново конференції з представителями німецького правительства в цлових і господарсько-полїтичних справах вчера на разї закінчено. Допровадили вони до вдоволяючої згоди з обох точок погляду. В звязи з сими переговорами уряджено нинї старанєм угорського правительства спільну прогульку Дунаєм до Будапешту всїх німецьких і австро-угорських делєґатів, що брали участь в конфе-

ренції. В прогульці тій візьме участь також німецький амбасадор Чірскі.

ВАШІНҐТОН (Ткб). Урядово подають до відома, що Сполучені Держави купили за 5 міліонів фунтів штерлінґів данські західні Індії.

БЕРЛІН (Ткб.). Урядово: Одно з наших підводних суден заатакувало дня 20 липня перед точкою опертя анґлійської фльоти на островах Оркней великий анґлійський боевий корабель і випустило на него торпеди. Осягнуло воно два цільні вистріли торпедою.

БЕРЛІН (Ткб.). Урядово: Одна з наших ескард гідроплянів заатакувала дня 25 липня російську стацію літаків в Зерель на острові Oesel, кидаючи бомби. Бомби влучили в шопи, які містили літаки, і в літаки, що були приготовані до лету. Мимо острілюваня ворожих торпедовців і боевих літаків можна було виконати атак, відповідно до пляну. Всі літаки вернули до точки опертя.

ЦІРІХ (Ткб.). Одна з часописий доносить, що портуґальське правительство взяло остаточно з помежи зайнятих ним німецьких торговельних кораблів 63 в свое посїдане.

Ілия Мечников.

15. липня с. р. помер в Парижи славнозвісний учений Ілия Мечников, якому його житева історія придала так виразне знамя ріжних національностий, що можна його вважати майже безнаціональним інтеллектуалістом з правом рівного горожанства в науці цілого культурного світа.

І се наша харківська Україна може почванити ся тим, що в половині минулого століття дала Европі двох великих духів, глибокого поета Всеволода Ґаршина і невтомного природничого дослідника і фільозофа Мечникова.

Дивним припадком, майже рівночасно вродили ся серед безкраїх степів Харківщини, сей хмурий артист, якого твори певно і сї степи надихували безмежним умом і той жрець науки, що свою погідну мудрість черпав з розглядaних тайн владної природи, а може й ясних споминів, леліяних зі щасливого дитинства пережитого серед сонїчного степу України. Поруч траґічного співця „Червоної квітки“, що в природній чутєвій послїдовности свого безвихідного світогляду, дійшов до психічної недуги і покінчив самовбійством, гідно стае тут конкістадор в історії стремлїнь неугавного людського духа, рішучий оптиміст Мечников.

Університетські студії з обсягу зоольоґії відбув Мечников в Харкові, відтак в Німеччині.

Вернувши до Росії, став управителем бактеріольоґічної стації в Одессї і габілїтував ся як професор, та незабаром знов виїзджае з Росії, працюе зразу в інституті Пастера в Парижи, потім відбувае ряд наукових подорожий на острови Мадейру і Тенеріеру і до Танґеру, вкінци в надволжанські степи в цілях антропольоґічних.

Видае цілий ряд научних праць і зводить основну діскусію з німецьким ученим Бухнером про бакцилї, викликуючі недуги. Свої досліди в тій царинї положив він в основу голосного твору „L'immunite“ написаного на французькій мові. За свою научну діяльність одержав в році 1908 нагороду Нобля.

Деякі з поглядів Мечникова вийшли уже з тїсного круга ґабінетних учених і передістали ся в ширші наслої суспільностий Европи. Загально звісний е пр. його погляд, що причиною явища, що чоловік старіе ся, е специфічна, бактерійна фльора його знарядів травленя, яка перепоюе їх витворюваними через себе тройливими субстанціями. Невтралізувати їх можна, по думці Мечникова, відповідним добором страв, а найбільше кислим молоком, спеціяльно болгарським „йобуртом“, що гнильні субстанції в орґанізмі чоловіка робить в значній мірі нешкідливими.

Та не тільки як зоольоґ і лїкар прославив ся Мечников. Він заслужив собі на признане також як фільозоф. В своїх „Причинках до оптимістичного світогляду“ піддав основному розборови поміченя про ті житєві елементи, які впливають на витворюване світогляду взагалї і установив їх роль. „Чоловік, живучи, постепенно доходить до світогляду оптимістичного“ — отсе теза Мечникова.

Варто пригадати тут деякі з поглядів сего фільозофа.

Звірята і діти — каже він — як довго е зовсім здорові, е в настрою оптимістичнім. Занедужавши, сумують — аж до подужаня.

З того заключають деякі, що оптимізм і здоровле е в головній зависимости від себе, і що песимізм мае свої причини в якійнебудь недузї, фізичній. або психічній.

(Кінець буде.)

Борби на Гуцульщині.

Военний кореспондент „Die Zeit-y“ надіслав своїй часописї гарний опис Гуцульщини, який передаемо нашим читачам в перекладі:

Боротьба, яка ведеть ся так довго в Галичині на просторих подільських рівнинах, та понад берегами забагнених рік — перенесла ся знова в одній частині фронту, — на гірський терен.

Коло Жабя й Микуличина ведеть ся боротьба, як раз понад ріками Чорногори. Отсей 24 кільометровий гірський хребет, на якому тепер лежить південно-галицький фронт е найвисшим східним Бескидом з верхами: Піп Іван (2026 метрів висоти), Ґотин-Томнатик (2016 м.), Туркул (1932 м.), Говерля (2057 м.) і Петрош (2020 м.). Се або лїсом вкриті гори, або скелї. Верхами гір простирають ся полонини, а на них зрідка порозкидані гуцульські колиби. Величаве гірське пасмо творить границю між Галичиною й Угорщиною, яка рівночасно становить розтоку жерел Чорної Тиси, пливучої в сторону Угорщини й доплививів Прута та Черемоша, що біжать стрімко в сторону-Галичини.

Тут коло жерел Прута лежить звісне літнище — Микуличин, а над Чорним Черемошом — Жабе, найбільше розмірами село в Австрії, а що до скількости населеня найчисленнійше село Галичини. Рівночасно Жабе е головним осередком Гуцульщини, хоч більша частина Гуцулів живе у сусїдній Угорщині й на Буковині. Як раз сей український, верховинський народ й відограв у карпатських боях минувшого року славну та визначну ролю, а тепер опять станув в обороні своїх рідних гір.

Гуцули, як звісно — творили окремі добровільні ряди борців, які у своїй національній ноші боролись з Москалями. Звичайно носять Гуцули гарні сердаки, ярко-червоні штани, незвичайно розкішно й по мистецьки вишивану сорочку, в лїті киптар, зимою шапку з різкочервоним дном та з особлившою окрасою — лисячим хвостом, якого власноруч убив Гуцул. Ось у таких одягах й видно тепер сих русявих людий на патлатих гірських кониках Чорногори. Бо Гуцул в часї мира не тільки живе з тих полонин, але також з виробу бриндзї, з різьби в дереві, з ріжного рода мистецьких виробів домашнїх посудин, а в кінци також з ловецтва; бо Гуцул не аби який стрілець а навчив ся тої штуки дома ще хлопцем.

Однак не кождий може купити собі стрільбу, тому Гуцули виробляють собі пушку, обвязуючи дротом грубу дуту бляху, до якої пристосовують власного виробу пістолет. А прецїнь такою „пушкою“ власного виробу вміе Гуцул вбити медведя, який тут то там стрічаеть ся ще у східному Бескидї.

Гуцули е грецько-католицького обряду, по національности Українцї, між якими не могла знайти собі московська аґітація — ніколи пристановища. Незабутний доброволець, а теперішний підполковник Рус, покористував ся в часї останньої російської інвазії на Буковині саме знаменитим кінним відділом Гуцулів, безпокоїв Москалів цілу зиму через нечувано смілі напади Гуцулів, та через вміле стежене ворожих рухів. Рівночасно малий, патлатий гуцульський кінь, показав ся в часї світової війни незрівнаним гірським конем, найкрасшим звідуном, вючним звірем, співтоваришем у бою.

Кромі Гуцулів замешкують Чорногору Румуни та чимало Жидів, які ведуть на гуцульський спосіб скотарське житє. Гуцули займають ся передовсїм широко випасом худоби, бо орного поля в них нема. Опріч Москалїв ненавидять вони також злобних Італійців, а причиною сього то, що італійські зелїзничні робітники занесли свойого часу сифіліс між них в часї будови зелїзниць а який тепер страшно шалїе поміж Гуцулами. Властивим осередком Гуцульщини, як сказано — Жабе, бо Микуличин, котрий лежить на східному боцї Пруту стратив богато зі свойого первісного характеру, зробившись лїтнищем хорих. Властиво Микуличин простираеть ся в подовжній долині, на гирлї річки, яка впадае до Прута. Хоч Москалї зайняли Микуличин, то однак мають вони тільки горішний біг Прута, знова західний беріг Прута й долина Чорної Тиси, куди веде зелїзничий шлях в наших руках. І знов ведеть ся борба в тих околицях, куди вже раз переходили московські війська. Тепер стоять над Прутом між иншими нашими військами також альпейські тирольські полки, які тут почувають ся як у себе дома. Тут — сказати можна — бореть ся ціла природа краю по нашій стороні — проти російської переваги.

Новинки.

— **Засїдане укр. Загальної Ради** відбулось 4. і 8. с. м. під проводом президента дра К. Левицького; президія зложила звіт з заходів, які поробила уміродатних чинників що до господарських та національних справ українського народа.

— **Вісти з Коломиї** „Русскія Ведомости“ доносять, що з 40-тисячного населеня Коломиї осталось ледви четверта часть. Римо-кат. духовенство та часть гр. католицького осталась на місци. Більшість тих, що остались становлять Поляки, Українців полишилось мало, а ще меньше жидів. Зелїзничий дворець знищений.

— **Отворене вистави II армії.** Вчера себ то 27. липня отворено виставу II армії на повистововій площі. Ціна вступу: денна карта в будні днї 1 кор. (для підофіцирів і жовнїрів 50 сот.) а в неділї і свята для всїх 30 сот. Сезонова карта коштуе 10 кор.

— **Вістка з Сибіри.** О. Дяків, парох Городиславич дістав від вивезеного Росіянами сусїда о. Боберського з Миколаева коло Гаїв ось яке письмо:

„Дорогий! Правдиву радість справила минї картка від тебе, хотяй прийшла доперва не то перед Різдвом, але добре уже по Великоднї. Адреса мильна; не Перовское тілько Пировское. Я Богу дякувати здоров — мешкаю з Василїянином Стремецьким і еще одним урядником з Галичини та чекаемо кінця. Поздоров від мене всїх добрих сусїдів та напиши еще деколи пару слів. Здоровлю сердечно твій сусїд Ом. Боберський. Пировско 22. н. с/5. 1916 почта Бѣльское, ґубернія и уѣздъ Янисейскъ-Сибиръ“.

— **Гроби героїв в Ярославі.** Як відомо, військова управа розпочала упорядковувати гроби поляглих жовнїрів. При сїй роботї беруть участь не лиш жовнїрі, але також архітекти, малярі та пейсажисти. В окрузї Ярослава, де відбувались кріваві бої, закладаеть ся 9 таких цвинтарів. Кожде з тих кладовищ тоне прямо в зелени і цвітах, — а зпоміж них виринають дрібні, незамітні хрестики з мурованим великим хрестом по серединї. Управа міста Берлїна прислала для прикраси військових цвинтарів Ярославщини більше число ваґонів з цвітами. Працї е вже на укінченю.

— **Оптимізм в Росії.** „Новое Время“ доносить, що в Льондонї, Парижи та Петроградї запанував під сю пору оптимізм, як ніколи перед тим. Ґазета пише: „Цілий світ твердить, що в осени будемо мати мир. Ся надія полягае на слїдуючих даних: 1) Головне рішене сеї війни припаде на місяць серпень; то що відтак слїдуе. буде віщуном завішеня оружа. Ми е тої гадки, що ґенеральна офензива мусить остаточно порішити справи, чи то в користь одної, чи другої сторони. 2) Що незвичайно великі втрати по обох сторонах мусять спричинити вичерпане.

— **Похорони Мечникова.** Дня 19. с. м. відбули ся у Парижи похорони заслуженого та славного ученого Мечникова в присутности російського амбасадора Ізвольского, заступника президента републики і великого числа письменників і вчених. Тлїнні останки Мечникова спалено, а порох заховано в інститутї Пастера. Згідно з послїдною волею помершого не виголошено ні одної жалібної бесїди.

— **Одно яйце на тиждень.** Маґістрат Берлїна визначив на найблисший тиждень такі порції для одної особи: 60 ґрамів масла, 30 ґр. марґарини, 100 ґрам. лїпшого мила, 50 ґр. иньшого, одно яйце та 250 ґр. мяса.

— **Ґр. Тіса в північний Угорщині.** Президент угорських мінїстрів ґр. Тіса виїхав в товаристві свого секретара до комітатів Мармарош і Бестерче Нашад.

— **Цїсар Вільгельм в дорозї на східний фронт** вступив до Кельн. Він висїв з поїзду та удав ся до катедри. При виходї пізнали його переходячі і посипались із усїх сторін радісні оклики. Відтак цїсар удав ся в дальшу дорогу.

— **Военні ґазети майном.** Кожда ґазета з часу нинїшної війни росте що раз більше у своїй вартости. Любителї пошукують головно за числами ґазет з перших днів світової війни. Найбільше пошукують за першим числом „Liller Kriegszeitung“, самі антикварі за одно число сеї

часописї платять до 300 марок. Пізнїйші числа сего виданя йдуть на вагу золота.

— **Австрійсько - нїмецькі конференції.** Амбасадор Мерей як предсїдатель конференції з представниками нїмецького правительства для справ полїтично-цлових і господарських дав обід, на якому були представники австрійських і угорських мінїстерств та кілька урядників з мінїстерства заграничних справ.

— **Цар в Чернівцях.** З Чернівцїв доносять до Букарешту, що там відбувають ся приготованя на близький приїзд царя. До міста стягнено полїцію і жандармерію; по домах переводять ревізії.

— **Перед новими виборами в Росії.** Російська преса інтересуєть ся живо новими виборами до думи. Часописї підносять, що вони випадуть в користь Поляків.

— **Заосмотренє вдів по емеритах державних.** Як відомо, вдови по емеритованих державних урядниках можуть лиш тодї одержати вдовичу пенсію, коли дотичний функціонар оженив ся будучи ще в чинній державній службі. Віденські часописї доносять, що цїлий ряд нїмецьких урядничих стоваришень вніс петицію до правительства, щоб вдови по емеритах, які одружились вже як емерити, зрівнано під зглядом побору вдовичої пенсії з вдовами, які вийшли замуж за державних функціонарів підчас їх чинної служби. Петиция вказує між иншим на те. що є несправедливим відбирати функціонареви овочі працї довгого ряду лїт як раз тодї, коли він на склонї свого житя потрібує товаришки та хоронительки. Державному урядникови по причинї нинїшних пенсійних постанов є легко є подружитись підчас переходу в стан супочинку.

ОПОВІСТКИ

Пятниця, дня 28. липня 1916.

Нинї: 28. липня гр.-кат. Володимира, римо-кат Іноцентого.

Завтра: 29. липня гр.-кат. Афтиногена, римо-кат Марти.

Оповіщенє. Виділ філії „Просвіти“ в Новім Санчи подає до відома, що з днем 1. н. ст. вересня 1916 знайде поміщенє в „Українсько-руській Бурсї“ в Новім Санчи, більше число учеників греко-кат. обряду і української народности, учащаючих до шкіл в Новім Санчи почавши від IV кляси школи народної, за місячною оплатою після умови. До подань котрі належить вносити найдальше до дня 20 н. ст. серпня 1916 до виділу філії „Просвіти“ в Новім Санчи, треба долучити свідоцтво шкільне і свідоцтво убожества. Отець, мати (опікун) питомця мусить бути членом філії „Просвіти“ в Новім Санчи.

Від Виділу товариства філії „Просвіти“ Василь Яворський, голова. Михайло Кубійович, секретар.

Новий Санч, 12. липня 1916.

Послідні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 27. липня 1916.

На російськім фронтї.

На захід від Берестечка відперто російський вічний наступ. Кількаразові нагальні атаки, які вчера підприйняв ворог між Радивиловом і Стиром зломано, причім ворог поніс тяжкі втрати.

По обох сторонах гостинця до Лешнева Росіяни продовжали далї свої зусиля. Також в ночи по завзятім бою їх відперто. причім 1000 бранцїв дістало ся в наші руки.

На північ від просмика Присліп наші війська розпочали похід вперід, переправились через Чорний Черемош, а їх части дійшли до височини по тамтій стороні ріки і на ній відперли противнаступи.

На італійськім фронтї.

В области боїв на полудне від Валь Соґана панував вчера супокій, натомість коло Поневеджіо знов йшли завзяті бої. Від 7. рано стеновиська наших військ на височинах на полудневий захід від тої місцевости були і дуже начальним огни також тяжких гармат.

В полудне слїдував сильний італїйський наступ на сей відтинок. До год. 2. по полудни відперто його в цїлости, причім ворог поніс тяжкі втрати. Відтак розпочав ся на ново сильний огонь артилерії. О год. 6 по полудни ворог новими віськами знов розпочав атакувати. В завзятій борбі з близька знов його в цїлости відперто. Новий наступ о год. 11. вечером остав ся так само без успіху. Хоробрі наші війська задержали всї свої становиська. На сусїдних височинах велись через цїлий день бої артилерії. На каринтійськім фронтї і над Сочею місцями боєва дїяльність сильнійша.

На балканськім фронтї.

Положенє незмінене.

Заступник шефа Генерального Штабу: фельдмаршалок-поручник Ф. Гефер

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронтї.

Між рікою Анкр і Сомою аж до пізної ночи сильні обосторонні бої артилерії. Ворожі наступи ручними ґранатами на захід від Posieres відперто. На південь ві Сом заломив ся французький наступ на вівнічний схід від Barleaux. Тої ночи відперто сильні французькі наступи в околиці Зимної Землї і Fleury. В деяких місцях бої ще тривають. Сильні англїйські вивідні віддїли відперто на фронтї на полудневий захід від Warneton, стежі коло Richenbourgh. Один франнуський наступ на північ від Vienne — Le Chateuax (західні Арґони) не вдав ся.

Наші стежі коло Ville-Aux-Bois і на північ від Bounay взяли в французьких становисках кругло 50 бранцїв.

В воздушнім бою зістрілено французький самолет в околици Baine (на схід від Раймс).

На східнім фронтї.

Вчера вечером затакували безуспішно Росіяни наші становиска над Щарою на північний захід від Ляхович; також на захід від Берестечка відперто ворога кріваво.

Впрочім окрім для ворога обильних в втрати боїв паредних сторожий над Камайкою на полудне від Відель нїчо нового.

На балканськім фронтї.

Положенє незмінене.

Начальна управа армії

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

НОВІ КНИЖКИ.

1) **За козацьким хлїбом:** Оповіданє з давних часів. Книжочка має пять роздїлів: I) Стріча II) Неволя. III) Ясир. IV) На чайках. V) Козацький хлїб і закінчене та прикрашує еї пять образців. — Цїна одного примірника 70 сот. (для членів 50 сот.).

2) **Войнаровський:** історична поема К. Рилєва, переклав О. Коваленко. Поему попереджає поясненє „Від Редакції і Вступне слово“ Олекси Коваленка. Цїна одного примірника 70 сот. (для членів 50 сот.).

3) **Чекає нас велика річ:** написав Богдан Лепкий (з 10 образками). Цїна одного примірника 50 сот. (для чл. 40 с.).

4) **З крівавого шляху Українських Січових Стрільців.** Ілюстрована збірка оповідань і описів, зредаґував Др. Осип Назарук. Цїна одного примірника 1 К 20 сот. (для членів 90 сот.).

Висилає за попереднім надісланєм гроший (також в марках) Канцелярія Товариства „Просвіта“ у Львові, Ринок ч. 10. На порто треба долучити 20 сот. (рекомандоване порто 45 сот.). 15—?

Видає і відвічає за ред.: Д-р. Ізидор Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.

